

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pretiosae Occvpationes Morientivm In Societate Iesv

Nádasi, János

Romae, 1657

Cap. XXXIII. Cùm finis vitæ imminere videtur, quid agendum. vbi B. Aloysij
mors in puncta digesta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45415

C A P V T X X X I I I .

*Cum iam finis vite imminere videtur quid
agendum . ubi etiam B. Aloysij
mors in puncta digesta .*

I Felicem illam mortem dixit Boëthius
qua se dulcibus annis non inserit . Sed
B. Aloysij , adolescentis licet , mors , etiam in
ætate annorum longè dulcissimà , felicissima
fuit . Ille itaq; vno & ampliùs ante felicem
hinc migrationem anno intellexit in oratione
matutinà Mediolani suggerentem sibi *Deum* ,
vt se ad mortem ardentius hoc demùm anno
componeret . Iam enim vltima sibi tempora
instare ; nec annos victurum . Mediolano Ro-
mam redux , pro primo ad mortem instantem
apparatu , se scriptis planè spoliauit , & quid-
quid asceticorum , quicquid Theologicorum
in Sanctum Thomam , etiam quæ ipse suo in-
genio depromperat , scriptorum habuit , ad
Collegij Rectorem detulit ; eò ad oppeten-
dam mortem expeditus magis . *Prima* ergò , &
remota ad mortem se à longe ostendentem ,
apparatio fuit *nuditas paupertatis* , in deponen-
dis etiam minimis , quibus affici videbatur .
Secunda fuit , *moriendi desiderium* . Morien-
te quodam è fratribus , qui tabem è Nosoco-
mio inter ministrandum contraxerat , suspi-
rans Aloysius , Patri cuidam ; O quàm lubens ,
inquit ,

Lib. I. de
consol. me-
tro. I.

Viuendum
tanquam
hic annus
sit annus
prepara-
tionis ad
mortem .

Paupertas.

Deside-
rium mo-
riendi .

inquit, cum fratre Tiberio commutarem, si me hac *Deus* gratià dignaretur! Quia nunc indicia quadam suppetunt, quibus me *Dei* gratià präditum esse confidam; incertus, qualis posthac sim futurus.

Opéra misericordiz, charitatis, humilitatis.

3 Obtinuit, vt & ipse lue communi oppressis a gris in nosocomio seruiret. Seruiebat verò ijs, qui omnium teterrimi & horridiores erant, morbo, pædore, &c. quidquid ad corporis & Spiritus solatium pertinebat, faciebat Aloysius vnà cum Socijs, totus in illorum obsequia effusus. Et verò humilitatis, & charitatis actus obedientiæ ductu suscepti pulchra ad mortem præparatio sunt, communi iam illo S. Hieronymi prouerbio, qui aiebat; se non vidisse malà morte mortuum, qui libenter opera charitatis exercuit.

In morbo se gerere, tanquam esset ultimus.

4 Martij tertio die, morbo iam vires superante, decubuit Aloysius, & ipse malo illo contactus. Morbum lætus, & quasi postremum accepit, seq; in illo ita gessit, atq; si illi verè succubitura esset vita.

Mortificationes erant nobis solatio in morte.

5 Sacramenta petijt: & ne quam vlli scandali ansam relinqueret, cum recordaretur sibi à nonnullis dictum, fore vt corporis afflictationes, quas quidam nimias putabant, sibi morienti scrupulo forent, ita vt S. Bernardo fuisse aiunt; post Sacrum Viaticum acceptum, Rectorem rogauit, vt presenti Patrum & fratrum coronæ suo nomine diceret, se in

ea re

ea re nullà religione, nullo scrupulo tangi, quòd excessisset. Molestius sibi esse, quòd potiùs defecisset in ijs quæ in hoc genere per obedientiam facere licuisset. Deinde; se, consultò, in nullam vnquam legem, quod quidem sciret, peccasse. Deniq; nihil afflictationis, nisi Superioribus annuentibus, suscepisse.

6 A præfente P. Prouinciali petijt, & institit primùm vt sibi potestas ab eo fieret, sese flagello cædendi, seu disciplinà. Illi vires ad id faciendum non sufficere dicenti Patri, ostendit sufficere sibi ad id patiendum vires; petiuitq; vt saltem ab alio quopiam fortiore, à capite vsq; ad calcem flagellaretur: idq; valdè seriò. At nec ibi auditus, repulsam etiam in tertio tulit, cùm humi stratus mortem opperiri voluit. Ergò dolorum loco, succedaneæ instar hostiæ, suam obedientiam, & voluntatis ad id, si liceret, paratæ obsequium Deo sacrificauit.

7 Vt se se quibus posset modis seu vltro venientibus, seu quæ sitis affligeret, sinè vllis contra nauseam condimentis potionem nauseæ valdè obnoxiam, sinè vllò molestiæ signo, nò repentè glutiuuit, sed ad vexandum palatū, & guttur, sensim & cum sensu, quasi optatissimū gulæ irritamentum, demisit. Et si duo essent, quorum alterutro vti deberet, id quod minoris erat pretij medicamentū elegit. petenti autem, quid ita non alterum potiùs, quod præstan-

Obedientia piorum desideriorum supplementum.

Etiam in morbo cura mortific. & paupertatis.

stantius esset eligeret, quia hoc, inquit, pauperi magis conuenit.

Orandum
pro iis qui
sunt in
agone.
Vid. e. 39.
n. 7.

8 Pro alijs in agone constitutis *Deum* ardentius precari bona pro agonis nostri felicitate præparatio est. Aloysio certè præclaram id agendi occasionem obtulit *Deus*, in morte P. Corbinelli, de quo aliàs. Nostro agoni consulimus cùm adeò insigni charitatis actu in vltimà & maximà necessitatum omnium necessitate omni ope quâ possumus alios in difficili illo agone sudantes, in duello illo pro vita æterna contra omnem dæmonum & peccatorum turbam confluentes, singultibusq; vltimis migrantem animam agentes adiuuamus.

In longo
morbo sibi
constans
virtus.

9 Longus, & molestus erat Aloysij morbus: nihil tamen sibi displicere vnquam ostendit: non personam, non vllum personæ vllius factum aut verbum, non cibum, non lectum, non quicquam. Gratias pro omnibus composito semper animo quietus agebat. Præparatio est pretiosa, in quietâ vsq; ad finem patientia migrantem animam possidere.

Et mate-
riale, &
formale sit
sanctum.

10 Nullos, nisi de *Deo*, de vita beata, sermones admisit, etiam cùm à Cardinalibus visitaretur, quos dulcissimè afficiebat illa iuuenis cælestium adeò gnari sapientia. Si quid aliud diceretur, animum auertebat: Si sancta; verbo & signis sibi id valdè placere ostendebat. Aiebat non *formale* solùm, sed &

mate-

materiale, vt dicimus, debere esse Sanctum; quicquid agitur vel dicitur apud ægrum. Cor in Cælum præmittit æger, dum audit cælestia.

11 Audiebat periculum subesse Aloysius ne in Vrbe lues in pestem erumperet. Cùm ergò videret se necdum mori; se se obtulit ad seruiendum peste infectis, si fortè à morbo respirare liceret, idq; adeò solidè, vt à P. Generali, qui ad eum visitandum aduenerat, sibi obtinuerit potestatem voto concepto se se ad infectorum obsequia deuouendi. Et votum illud magno animi sensu, magnà eorum, qui rei conscij aderant voluptate nuncupauit. Desiderijs tunc agendum est: & porrigendum cor vltra quàm vires possint. Inde accensa non in lecto, sed in Cruce, vel gladio, aut aliter, pro Christo moriendi desideria sunt seminarium triumphorum.

12 Pretiosissima æstimabat singula momenta residui sibi adhuc temporis: eaq; ita sibi à Deo concessa accipiebat, vt non nisi rebus pretiosissimis impenderentur. Videndum ergò, quæ sint omnium pretiosissimæ occupationes, quibus tempus illud impleri possit. Nunc illæ præparandæ; vt nos tunc paratos expectent. Ita nulla vltimi, & optimi illius temporis particula nos præteribit sine lucro.

13 Nonnunquam veste postulatà sensim ad mensam, in qua erat Crucifixus, adrepebat: illum amplexabatur, osculabatur magnà

Desideria
heroica,
excitanda.

Singula
momenta
non nisi
pretiosissi-
mis occupa-
tionibus
implenda.

Cum Sanctis
conuersatio.

reuerentiæ, ac pij sensus significatione. Tum ad amplexus, & oscula, & salutationes *S. Catharina Senensis* admirabilis Virginis, cuius ibi imago erat, procedebat; tum ad alias Sanctorum, quæ circum in cubiculo erant, imagines. Non esse necesse lectulo consurgere dicente valetudinario; & se Crucifixum, atq; imagines ad lectum apportaturum promittente, perrexit tamen idem agere quotidie, vsq; dum per vires id licuit. Frater, aiebat, hæ sunt meæ stationes.

Sapè cum
confessario
agendum.

14 Cum Patre Spirituali tractare sæpius res est necessaria morienti. Loquebatur sæpè de rebus *Dei*, & animi sui *Aloysius* cum *P. Bellarmino* confessario suo. qui interroganti aliquando *Aloysio*; num putaret aliquos à morte statim cælo recipi, absq; vlla in Purgatorio mora; respondit: omninò esse quosdam: & magnis argumentis in ea spe se esse, fore illum etiam vnum ex illis, utpote magnis diuinæ beneficentiæ donis ornatum, è à letali labe semper immunem conseruatum. quæ res *Aloysium* tantis gaudijs perfudit, ut abscedente *Bellarmino* sibi relictus, intrauerit gaudium Domini sui quodam mentis excessu gustandum, sensu tanto dulcedinis impletus in illa cælestis *Ierusalem* gloriâ quasi per rimam spectatâ, ut tota propè illi nox instar breuissimæ morulæ visâ fuerit, absorbente noctis longitudinem cogitato æter-

æterno illo die. Putatur etiam in pleno illo dulcedinis cælestis deliquio suæ mortis tempus distinctè didicisse: nam, id quod hætenus adeò expressè nõ fecerat, dixit pluribus & sæpius, se Octauo à Christi corporis festo die diè vltimū obiturum; & fidè dicti morte impleuit.

15 Accepto mortis nuncio, lætus fratrem, vt se in dicendo SS. Ambrosij, & Augustini hymno iuuaret, rogauit, in gratiarum actionem. Et vnà *Te Deum Laudamus* dixere. Alteri Patri intranti ad se; *Pater mi*, inquit latinè, *letantes imus, letantes imus!* Tum ad tres Patres *vale* illis dicturus, ac eorum preces expetiturus, literas alienà manu dedit; & nominis loco, Crucem suà manu, sed alienà ope, subscripsit.

Te Deum
laudamus
pro gra-
tiarum
actione.

Preces
aliorum
expeten-
dæ.

16 Amicum quendam Patrem orauit, vt supremis illis octo diebus vitæ suæ, quotidie tertià ante solis occasum horà in cubiculo apud se adesset, ad recitandos septem Psalmos pœnitentiales. Veniebat condictà horà Pater: & Aloysius solus sibi tunc cum Patre illo relictus, clauso ostio, petebat sibi super lectulum poni Crucifixum. Pater verò lecto proximus, nixus genibus *septem Psalmos* lentà pronunciatione legebat. Subsistebat nonnunquam tantisper in versibus quibusdam! & Aloysius affixis Crucifixo oculis hærebat in illo aspectu semper attentus, & hians; ita vt ipso sui aspectu eos, qui eum observa-

Certum
tempus
dandum
certis pre-
cibus.

7. Ps. pœ-
nitent.

bant ad lachrymas permoueret. Ipse verò immotus quieto vultu oculisq; tacebat, vnà illi alteraue nonnunquam ex oculis lachrymulà placidè delabente.

Selecta lectio.

17 Orationi miscebat lectionem, & huic rursus orationem. Alijs diei horis legi sibi petebat, audiebat, ea quæ aliàs hic retuli.

Iaculatoria. silentium.

18 Vltimà suæ vitæ hebdomadà, perpetuè ferè contemplationi se dabat; modicum nonnunquam de diuinis rebus interloquens; & sæpè iaculatorijs, quasi faculis, animo in cælum emicans.

Cura in. indulgentiarum.

19 Vltimo vitæ triduo: æreum Crucifixum indulgentijs nobilem pectori tenebat admotum.

Protestatio fidei.

20 Veræ ac Sanctæ fidei protestationem fecit sæpiùs, eo ordine, quo in Romano rituali præscribitur.

Desiderare Deum.

21 Magnum sæpè desiderium ostendebat ad *Deum* festinandi, seq; illi penitus coniungendi, sæpiùs ingeminando: *Cupio dissolui, & esse cum Christo.* & plura hisce similia.

Diem ita atque si esset vltimus occupare.

22 Ipso iam Octauæ Corporis Christi, id est vltimo vitæ suæ, die, cùm plures dicerent, adesse octauum diem, & tamen illum, contra quàm toties affirmarat, viuere; Patri cuidam respondit: *Necdum præterijt hodiernus dies.*

Alteri teneram erga Aloysium à longo situ altero latere miserè affectum commiserationem monstranti, Aloysius respondit: *Hac nocte moriar.*

moriar. Negante altero ita morti proximum videri; bis repetijt: Hac nocte moriar: hac nocte moriar. Et matutinum tempus omne varijs fidei, & adorationis actibus, alijsq; precibus, impendit. O quàm pretiosa præparatio, ita diem occupare, quasi illæ sint diei vltimæ occupationes!

23 Sub meridiem diei vltimi, precibus acrius institit petere viaticum, quod ab ipso diei principio postularat. Neganti valetudinario id illi iam dari posse, cùm bis eodem in morbo viaticum dari non debeat; id quidem de extremâ vntione, non verò de viatico verum esse dixit Aloysius. Interea Gregorius XIV. Pont. illi benedictionem pro felici morte misit, quam ille multà cum submississimæ modestiæ significatione accepit. Tandem viaticum impetrauit; & cum Patre quodam Litanias de Sanctissimo Sacramento dixit, voce clarâ præeunti respondens. Accepto è P. Rectoris manu Viatico, more eorum, qui peregrè veniunt vel discedunt, amplexu singulis qui aderant valedixit, datis pretiosis ad ea quæ dicebantur, responsis. Patri Prouinciali mox ingresso, & dicenti: Quid sit, frater Aloyfi? *Imus*, inquit, Aloysius. Et quorsum, petente Patre, respondit: *Ad Cælum*. Quomodo ad Cælum? inquit. Pater: Et Aloysius: *Nisi mea me peccata impediunt, spero in Dei misericordia fore ut illuc vadam.* Vnà ante solis occa-

Viaticum;

occa-

occasum horà , detractà è capite vittà , cùm eandem vt sibi reponi pateretur diceret non nemo; respondit, oculis in Crucifixum, quem tenebat, conuersis: Christus, cùm moreretur, caput opertum non habuit.

24 Vale omnibus dixit, promissà omnium in Cælo recordatione: & precatus est omnes, vt se in difficili, & supremo illo puncto precibus adiuuarent. quædam etiam non nullis suggessit, quæ ab ijs pro se statim à morte fieri desiderabat. Commendationem animæ mox adiecit.

Ultimæ
occupatio-
nes.

25 Cum duobus Patribus relictus Aloysius, selecta quædam è Sacra Scriptura interdum promebat, vt: *In manus tuas Domine, &c.* nunc aquà lustrali aspergebatur, nunc orantes audiebat, nunc porrectum ad os Crucifixum exosculabatur; & actus, qui suggerebantur, eliciebat. Tum liuidà facie mortuales illi guttulæ defluebant: & moueri petens è latere, in quo triduo toto iacuerat, in latus alterum, Crucifixi mentioni factæ acquieuit, oculis in illum defixis. Mox loqui iam non potentem cereo benedicto & ardente in Crucis formam super eum ducto, signauère, & cereum in manum dedère: quem ille manu strinxit; & post paululum, dulcissimum *Iesu* Nomen exprimere conatus, motis ad vltimum labijs instar plura dicere molientis, inter secundam ac tertiam à nocte inchoatà horam, octauæ corporis

Anno
1591.

ris Christi in feriam sextam euntis nocte, que inter 20. & 21. Iunij diem intercedebat, tres & viginti annos, tres menses, & 11. dies natus, morte placida in Domino requieuit. B. Magdalena Florentina postea in sublimi glorie gradu conspectus est, eò quòd *internis actibus* frequentandis fuisset impensè addictus. Atq; hæc de Aloysij morte per puncta digesta; quò illius ad illam præmissus apparatus esset ad legendum, imitandumq; facilior.

Actus interni frequentandi.

2 *Claudius Estrangin* Coadiutor, quasi solenne illud S. Henrici *Post sex* legisset, ultimo sex dierum, quos vitæ supremos habuit spacio, viuendi ac moriendi, atq; se mortis comparandi seriem digessit in hunc modum: 1. *Die*, Sacramentis Confessionis, & Communionis resectus est. 2. *Die*, Vitam vniuersam Examine, & exomologesi noua expiauit. 3. *Diem* Sanctæ Vnctionis Sacramento dedit. 4. Sanctissimo Viatico, & Socijs complexu ultimo valere iubendis. 5. Selectis cum *Deo*, ac Sanctis, colloquijs. 6. deniq; eumq; supremum, morti; quam obiit suavissimè Viennæ Gallia.

Ultimarum sex dierum occupatio.

6. Febr. 1616. atat. 62.

3 *P. Laurentius Bartilius*, æger in singulos dies Sacra Eucharistia resectus est. Die supremo, cum sedens in lecto Eucharistiam sumpsisset, capite versus Christi Crucifixi imaginem inclinato, ne verbo quidem se interturbari passus, tam diu per plures horas in oratio-

Vid. Albi kojalovich vitæ c. 9.

Meditatio Crucifixi.

oratione mentis defixus hæsit, donec instante iam mortis momento, caput in puluinum reclinasset; statimq; placidissimè expiravit. Reperta post illius obitum charta quæ varios virtutum actus complectitur, pro morte potissimùm idoneos. *P. Ioannes Ponçe Ducis de Arcos filius, tantà cum apparatione est mortuus, vt Abbas quidam Ord. S. Benedicti tunc cùm illi adesset, ac ad concionem postea, dixerit; se nulla vnquam in vlllo vidisse maiora exempla virtutum. Crebra in ore tunc illi hæc vox: Elegi abiectus esse in Domo Dei mei magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum. Aiebat; optare se vt omne suæ vitæ momentum esset diuino amore affluentissimè vndequaq; plenissimum.*

1. Febr.
1606.

4 *P. Camillus Constantius cùm Firandi in odium fidei viuus combureretur, Laudate Dominum omnes gentes, decantauit; & quinques, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Sanctus ingeminans expiravit. Eadem de causa cùm cederetur Guilielmus Saltamochius Coad. Albenaci, æternitate se, ac Iesu nomine solabatur, & hortabatur dicens: Patere, caro, patere. P. Alphonsus Petra, in obsequio peste tactorum, coram S. P. Ignatij imagine orantis, & in genua vltimùm demittere se volentis instar inclinatus, post heroica sic moriendi desideria, benè de multis meritam in illa lue animam exhalauit. Ioannes*

7. Febr.
1593.

Romæ
1657.
4. Ian.

Dolæ
1601.

Rubæus

Rubeus Scotus supremis vitæ horis detra-
ctam è reliquiaria theca de collo schedam
explicuit, & patronorum nomina ex ea piè
admodùm recitavit. P. Adamus Calcouen li-
bellum in quo sanctos patronos mensium, &
alios, iam inde à tirocinio conscripserat, legi
sibi sub mortem voluit: & petijt, ac impetrauit
cum eo sepeliri.

24. Sept.
1656.

5 Testamentum quoq; esto inter pretio-
sas ægri occupationes non vltimum: animas
nempe purgatorij ad suum agonem inuitare,
vt opitulentur periclitanti: & pro illis Deo per
manus B. V. aliquid offerre. P. Ferdinandus de
Monroy vir eximius in orandi et animarum
curandarum dono, ante mortem scripto te-
status est (idem postea imitato P. Ioanne Fa-
britio) donare se animabus Purgatorij
quicquid Sacrificiorum, coronarum, et bo-
norum operum pro se mortuo esset ab vlllo
mortalium offerendum. Hæc illi occupatio
inter supremas fuit. Atq; hæc liberalitate gra-
tum animarum illarum animum, et diuinam
munificentiam actu charitatis tam heroico
prouocauit.

Monasterij
1656.

Animabus
purgatorij
donandum
aliquid, vt
in agone
nos iuuent.

6. Hactenus ægros, et morientes pijs ad
mortem vsq; officijs profecuti sumus. Iam
superest, vt breuiter inde commodi aliquid
referant superstites, illi se articulo paraturi.
Sit ergò